

### III. Vykřičník

5.–9. roč.

- a) **Vykřičník (!) píšeme na konci věty rozkazovací** (sloveso má tvar rozkazovacího nebo oznamovacího způsobu či infinitivu). V mluveném projevu pronášíme příkaz zvlášť důrazně, např.: *Sedněte si a mlčte!* – *Sednout a mlčet!* – *Mlčíš už!* – *Sedíš už!* – *Stát!* – *Dávejte pozor!* – *Nevstupovat!* – *Zastavit a stát!* – *Pochodem vchod!* – *Zavři konečně ty dveře!* ...
- b) **Vykřičník píšeme také na konci věty práci** (sloveso má tvar oznamovacího nebo podmiňovacího způsobu či infinitivu). Tyto věty vyjadřují naše přání a často začínají částicí *ať, kéž, nechtě*. V mluveném projevu pronášíme přání se zvláštním důrazem, např.: *Kéž by už skončilo vyučování!* – *Mít tak krásný hlas!* – *Ať se vám dovolená vydaří!* – *Kéž dobře dojedete!* ...
- c) **Vykřičník používáme rovněž na konci věty zvolací** (sloveso má tvar oznamovacího způsobu). Tato věta je citově zabarvená a má výrazný zvolací ráz, např.: *To je nádhera!* – *S tím případem nechci mít nic společného!* – *Ta kniha je opravdu zajímavá!* – *Vždyť na tento okamžik jsem dlouho čekala!* ...
- d) **Vykřičník píšeme na konci neslovesných vět, které tvoří jen citoslovce, oslovení v 5. pádě nebo jiný neslovesný tvar a které mají výrazný zvolací ráz**, např.: *Pozor!* – *Haló!* – *Milí přátelé!* – *Vážení hosté!* – *Drahá teto!* – *Konečně konec!* – *Pomoc!* ...

#### Cvičení

1. **Doplňte do vět chybějící interpunkci. Do závorek napište, o jakou větu se jedná (např. oznamovací, rozkazovací apod.).**

Vážení návštěvníci\_\_ (\_\_\_\_\_)

Jakou knížku čteš\_\_ (\_\_\_\_\_)

Zítřej navštívíme tetu\_\_ (\_\_\_\_\_)

Pojedeš s námi\_\_ (\_\_\_\_\_)

Kéž je všechno v pořádku\_\_ (\_\_\_\_\_)

Zůstaňte raději doma\_\_ (\_\_\_\_\_)

To je nádhera\_\_ (\_\_\_\_\_)

Ráda bych si přečetla nějaký sci-fi příběh\_\_ (\_\_\_\_\_)

Kdy se pro mě zastavíš\_\_ (\_\_\_\_\_)

Aby ho čert vzal\_\_ (\_\_\_\_\_)

Ještě chvíli posedíme\_\_ (\_\_\_\_\_)

Mít tak kouzelnou hůlku\_\_ (\_\_\_\_\_)

Přála bych si cestu kolem světa\_\_ (\_\_\_\_\_)

Už ses konečně rozhodla\_\_ (\_\_\_\_\_)

Ať se vám vše vydaří\_\_ (\_\_\_\_\_)

Stát\_\_ (\_\_\_\_\_)

Konečně\_\_ (\_\_\_\_\_)

**2. Která z následujících vět je tázací? Doplňte chybějící interpunkci.**

- a) Budeš večeřet\_\_
- b) Připravte večeři\_\_
- c) Jdeme na večeři do restaurace\_\_
- d) Kéž bychom už dostali večeři\_\_

**3. Která z následujících vět je rozkazovací?**

- a) Do toho!
- b) Být tak mlád!
- c) To ses ale nadřel!
- d) Procvičte si všechny typy úloh!



**4. Která z následujících vět je práci?**

- a) Pozor pes!
- b) Máš rád psy?
- c) Můj kamarád zbožňuje psy.
- d) Kéž bych dostal na Vánoce psa!

**5. Která z následujících vět je zvolací?**

- a) Sednout!
- b) To je úchvatné!
- c) Už aby byla přestávka!
- d) Venku padá déšť se sněhem.

**6. Rozhodněte o každé z následujících vět, zda se jedná o větu práci (ANO), či nikoli (NE). Svou odpověď zakroužkujte.**

- a) Podej mi tužku! **ANO – NE**
- b) Vraťte se rychle zpět! **ANO – NE**
- c) Nechť se mu všechno podaří! **ANO – NE**
- d) Kéž bychom se zase brzy setkali! **ANO – NE**

**7. Přiřadte ke každé z následujících vět správnou odpověď:**

- a) Hned se ztište! A) věta práci
- b) To se ti dnes povedlo! B) věta tázací
- c) Kde jsi byla tak dlouho? C) věta zvolací
- d) Kdybych tak vyhrál milion! D) věta rozkazovací
- E) věta oznamovací

**8. Která z následujících vět není rozkazovací?**

- a) Nekřičte!
- b) Jděte brzy spát.
- c) Ať už je to za námi!
- d) Pozdravuj všechny kamarády.

**9. Která z následujících vět není práci?**

- a) To je ale nadělení!
- b) Ať už konečně sněží!
- c) Nechť se ti splní sen!
- d) Kéž se nám výlet vydaří!

**10. Doplňte do vět chybějící interpunkci.**

Vše nasvědčovalo tomu, že dnes prožijeme konečně klidný večer\_\_ Kdy chcete přijet\_\_ Kazane, doneš\_\_ Netlačte se\_\_ Už máš sbaleno\_\_ Sláva vítězům\_\_ Krásné a teplé počasí nás přilákalo k vodě\_\_ Neodmlouvat a spát\_\_ Kéž bychom se tam mohli ještě jednou podívat\_\_ Rádi bychom k vám v sobotu přijeli\_\_ To se vám snadno řekne\_\_ Kdo vám to říkal\_\_ Tak už dost\_\_ To je ale krásná duha\_\_ Chtěli bychom zajít na masáže\_\_ Nechť se vám všechno daří\_\_ Zdálo se ti něco\_\_ Ne, nic\_\_ Jakmile se zablýsklo, všichni se schovali\_\_ Kde ses naučila mluvit tak plynně anglicky\_\_ Jé, to je úžasné\_\_ Sláva\_\_ To jsou naši domácí mazlíčci\_\_ S reklamací se obračejte na pana vedoucího\_\_

